

S O L S I D A N

Solsidan 10 år!

Tranås Dagligverksamhet i

Solsidan 10 år

I år firar vår fantastiska tidning Solsidan 10 år.

Sedan 2017 har jag haft den stora äran att vara handledare för Mediagruppen som ger ut Solsidan .

Under de åren jag varit med har jag fått läsa igenom många intressanta och bildande artiklar samt konst, poesi m.m. från de begåvade artikelförfattarna i Mediagruppen.

På sidan två i tidningen kan man läsa en krönika av en artikelförfattare som varit med sen tidningen grundades år 2013.

Denna tidning innehåller även artiklar om allt från chili till kungafamiljen.

Så lova att fortsätta läsa Solsidan så lovar vi att fortsätta skriva fantastiska artiklar.

John-Handledare i Mediagruppen/Redaktör

INNEHÅLLS FÖRTECKNING

02	Tioårskrönikan	12	Kronprinsessan Viktoria
03	Bli kompis med kaninen	13	En vecka i Türkiye
06	Ovanliga instrument	15	Helenas Hörna
07	Konsert vid gapskrattet	16	SCP-457
09	Djurfakta	17	John Cleese "Men hur som helst"
11	Bit för bit	18	Timothy Dexter

Tioårskrönikan

Jag var med och grundade Solsidan.

Tiden är en snabb jäkel och jag undrar vart den tar vägen. Den kan få dig att gå tillbaka i det förflutna samtidigt som den marscherar framåt och oavbrutet pytsar ut historiska spår efter sig.

Det var med en blygsam tidskrift det hela startade. Vi kallar den Solsidan. Jag hade ett bättre förslag, men demokratins nariga februarifingrar röstade ned förslaget.

Vi var väl ett tiotal djupt försjunkna skribenter och alla hade en gemensam tanke, att förmedla fängslande ämnen och djupdykningar i den amerikanska litteraturen.

År 2013, i en av Dataavdelningens lokaler sammanstrålade gruppen och började spåna efter nyheter och folk att intervjua. En av dem var Börje Persson, chef på Hemköp till 2016, där jag till en början verkade som praktikant.

Jag bidrog med poesi och någon bokrecension. Någon tecknade en seriestripp och jag lade till lite enkla dikter. Samma år gav jag ut min första diktsamling på Magnus Grehn förlag och det bestämdes att man med samband av den utgivningen också skulle intervjua mig.

Tio år senare är det bara jag av det gamla gardet kvar. Med lite nytillskott präglas nu tidningen av mer gedigna artiklar. Då många i redaktionen hyser ett visst spelintresse bidrar man med enstaka spelrecensioner och någon eller flera författar spännande texter om saker vi kanske aldrig tidigare hört talas om.

I avsaknad av sällskap, satt jag i ett blygsamt rum och skrev poesi. Då möjligheten att skapa en tidning kom upp på tapeten var jag snabb att anmäla mig. Tillfället lovade ett gott omen och ett tillbörligt forum att uttrycka sig finkulturellt och samtidigt, inom ramen för det litterära, få ha riktigt skoj.

Eftersom de två tillförordnade mediakunniga, i grunden arbetsterapeuter, valde att lämna över för andra viktiga åtaganden bytte vi redaktör. Vi har även en ny lokal i Wigénshuset där alla har fogat sig bra. Allt för att nära pennan, att inte förlora flödet utan med säker hand justera och redigera våra verk med samtida och nyckfulla synonymer, om det är det man vill.

I dagsläget kan du läsa tidningen digitalt eller varför inte bläddra i den traditionella pappers-tidningen? Det är bara att välja.

Sedan 2017 anpassar sig redaktören bra, genom att vara väl tillmötesgående och vårda idérika ordstäv och stilistiska påhitt. Allt för att passa in i sin roll och därmed anamma hettan som eldar på oss. Och förhoppningsvis förlorar den aldrig sin glans, utan då vi efter en lång dag släcker ner lokalen värnar vi återstoden av virket som vi lagt på brasan för att glöden ska hållas vid liv tills vi kommer tillbaka.

Väl bekomme
Joakim Becker

Bli kompis med kaninen och lär dig förstå dess kroppsspråk, läten och upptäck sjukdomar m.m. i tid.

Jag som skriver har själv en dvärgkanin och han heter Fredo.

Det är inte Fredo som visas på bilden ovanför men det är en dvärgkanin det också. Det är så dvärgkaniner ser ut... alltså med hängande öron. När jag var liten hade jag och min storasyster varsin kanin. Min hette Lille Skutt och om man hör till namnet så kan man kanske ana att den var vit. Jag minns faktiskt inte om det var en hona eller hane men jag skulle kunna tro att det var en hona då jag var helt säker på att Lille Skutt var en tjej i flera år. Men jag är osäker. Min storasyster hade i alla fall en kanin som hette Bamse och han var brun. Jag var inte mycket mer än 3-4 år när jag och min syster ägde varsin kanin och det är därför jag har så svaga minnen. Men om jag förstätt min mamma rätt så rymde de och försvann.

Men jag kan inte säga att jag haft något favoritdjur eller åtminstone inte under min tid som vuxen. Till dess att min lillasyster fick en kanin i

födelsedagspresent för några år sedan och jag var kaninvakt åt denna i drygt en vecka. Jag började spana efter kanin och funderade på att skaffa en egen. Det slutade med att jag hämtade upp min lilla Fredo på två månader hos en kaninuppfödare straxt utanför Eksjö för drygt två och ett halvt år tillbaka. Sen den dagen har det varit han och jag och han är förstås väldigt speciell för mig.

Kaniner är numera mitt favoritdjur har jag kommit underfull med och jag kan inte tänka mig en dag utan Fredo. För han är som min lilla son och han kallas både för Lilleman, pisse-nisse, Nicke nyfiken och hjärtat utöver Fredo såklart.

I början så hade jag honom i bur hela tiden men har

hela tiden sökt mig efter en annan lösning för tänkt dig själv att sitta i en trång bur hela ditt liv och skutta runt en stund men för att sedan vara instängd igen. Nej jag var tvungen att hitta mig en lösning för att inte känna mig som en hemsk kanin-mamma.

Relativt nyligen gick jag från att ha honom fri inom kompostgallens ramar till att han nu har ett eget rum att vistas i. Det som egentligen ska vara mitt sovrum. Detta pga. att jag har en vän med allergi, men också för att känna att jag kan kolla på film och tv-program i lugn och ro utan att en massa hö ligger kors och tvärs över vardagsrumsgolvet, för så var det förr. Det hamnade precis ÖVERALLT och vardagsrummet såg aldrig hemtrevligt ut och städad. Det kunde vara städad överallt men i slutändan var det Fredos inne

hage som gjorde att det aldrig blev 100% städat.

Men nu äntligen är det inte hö överallt då Fredo får skutta runt i hela sovrummet men jag har fortsatt kvar underdelen av hans bur till hö, hans toalett och en plats att vila på om han så vill.

Jag har även kvar överdelen på buren för att kunna sätta fast vattenflaskan men också för att han ska kunna ha ett gömställe, kunna komma lite högre upp och vila.

Jag har lagt till en handduk som jag inte är rädd om för att han inte ska råka fastna med tasserna och skada sig. Han tycker verkligen om att ligga där uppe eller under och känna sig trygg och ifred.

Nu kan jag känna mig som en bra kaninmamma och veta att han har det bra när jag

är iväg på annat håll.

När jag är hemma så får han vara i hallen och köket utöver sovrummet. Varför inte i vardagsrummet kanske du tänker. Jo för numera har jag en silkesmjuk vit matta under soffan som han kan få för sig är en kanin och därmed vilja försöka para sig med eller nafs i mattan så som kaniner gör. Jag är helt enkelt för rädd om min matta för att jag ska vilja ta den risken med att mattan blir förstörd. Och det tror jag man kan förstå! Istället är det jag som kommer till honom och han följer ofta med mig till köket och ibland även in till badrummet. Som sagt var han är en Nicke nyfiken min Lilleman.

Så nu har jag berättat en del om Fredo så nu tänkte jag lära ut för dig som är intresserad vad man kan tänka på för att ge sin kanin bästa möjliga liv.

” Både katter och hundar (och människor) ger ifrån sig läten när de vill visa andra hur de känner, vad de vill, eller vad de verkligen inte tycker om. Kaniner gör också det, men de använder framför allt kroppsspråk för att kommunicera med andra kaniner, och med oss. Du kommer förmodligen inte förstå allting din kanin försöker berätta för dig, men genom att lära dig ett par saker om din kanins

kroppsspråk kommer du kunna göra livet lite bättre för ditt husdjur. ”

Så jag tänker att vi kan börja med hur man tolkar kroppsspråket för kan man tyda det så kan man lättare uppmärksamma vad kaninen försöker säga dig.

Kroppsspråket hos en glad kanin

Helt stängda ögon

Kaniner har väldigt uttrycksfulla ögon, och eftersom de är bytesdjur kommer de bara stänga dem helt när de otroligt avslappnade och känner sig helt säkra. Så om du ser att din kanin sover med ögonen stängda är det ett tydligt tecken på att den känner sig som hemma.

Kaninflopp

Kaninen rullar på ryggen med benen i luften! Detta är ett tecken på att kaninen är väldigt glad och avslappnad, och rörelsen kan ibland kombineras med en så kallad *binky*, vilket är när kaninen springer runt och dansar galet, och hoppar upp i luften av ren glädje.

Magen på marken

Kaninen ligger på mage med benen utsträckta bakom sig eller kanske åt sidan, med huvudet antingen lyft eller på marken. Kaninen vilar, och känner sig avslappnad. Ju längre bak benen är sträckta, desto mer bekväm är kaninen.

Kroppsspråk som visar att kaninen känner tillit till dig

Tvättar sig

Om kaninen tvättar sig när du är i närheten betyder det att den litar på dig. Kaniner är bytesdjur, och kommer aldrig ta ögonen från något som de misstänker kan skada dem.

Springa rundor

Ibland kan kaninen börja springa runt dina fötter när du tillbringar tid med den i gården. Det är en parningsritual, och ett tecken på att kaninen har väldigt starka känslor för dig.

Gnugga nosen

Kaniner gnuggar ofta sina nosar mot varandra för att visa kärlek, så om du ser att din kanin börjar gnugga sin nos mot dig är det ett tecken på att den verkligen tycker om dig. Om han eller hon också börjar slicka är du älskad på allvar!

Kroppsspråk när kaninen märker sitt revir:

Gnugga doftkörtlar

Om du har en ny bur eller gård måste kaninen se till att märka sitt revir. De gör det genom att gnugga doftkörtlar på halsen mot saker, spruta urin och sprida spillning runt omkring sig. Det här beteendet avtar vanligtvis när kaninen börjar känna sig som hemma.

Kroppsspråk hos en stressad kanin

Vidöppna ögon i kombination med fluffig päls och morrande är tecken på rädsla. Kaninens inre ögonlock kan också komma fram och synas om hen känner sig obekvämt.

Nathalie

Ovanliga instrument

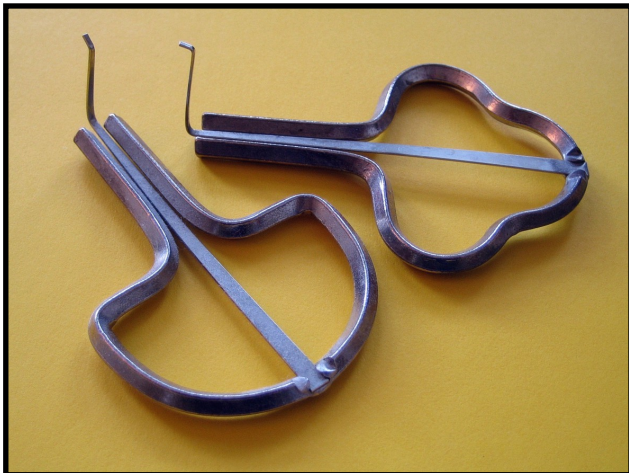
Harpa

Harpa är ett stränginstrument som har funnits sedan antiken. Harpan spelas på genom att knäppa med båda händerna på strängarna. En harpa består liksom lyran och besläktade instrument av en ram där ena sidan utgörs av instru-

mentkroppen vilket strängarna är spända genom. Skillnaden är att på en harpa går strängarna rakt ut från instrument kroppen medan de på lyran löper över instrument kroppen som på en fiol eller en gitarr.

Mungiga

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/db/Maultrom_1a.jpg

Mungiga eller munharpa är

ett muninstrument där tonen frambringas genom att man knäpper på en fjädrande ståltunga som är festsatt på en ram. Instrumentet hålls in till munnen eller mot läpparna för att undvika skador på tänderna. Mungigorna tillverkas nu-

mera i stål, trä eller bambu. Mungigan är förknippad med folkmusik.

Säckpipa

Säckpipa är ett instrument av skalmejatyp som spelas ända sedan omkring 4000 f.kr i Egypten. Men utsprunget är oklart men tros vara mellanöstern. Säckpipa var spridd över hela Europa under medeltiden och säckpipa är vanlig inom folkmusik. En utav världens mest kända säckpipelåtar är Amazing grace.

CAJON

Cajon är ett Peruanskt slagverks instrument i form av en låda. man spelar på

framsidan med händerna på cajonnen.

Slavar av väst- och centralafrikanskt ursprung anses vara cajonens upphovsmän. Instrumentet är vanligt i hela Latinamerika. Instrumentet antas ha uppfunnits i Perus kustområde under början av 1800-talet.

Källa: Wikipedia

Alexander

Konsert vid gapskrattet den 15 juni

Jag var på konsert på gapskrattet med Frälsningsarméns hornmusikkår och Rickard med band. Det var bra. Frälsningsarméns hornmusikkår fyllde 115 år februari 2011. Hornmusikkårens första framträdande skedde 1896. Urmakaren Agust Malmqvist, sergeant i frälsningsarmén, var den första ledaren. Sex musikanter bildade den första musikkåren.

1915 flyttade mössmakaren John Svensson (Svegmo) från Högsby till Tranås och övertog ledningen som musikmästare. Under hans tid ökade antalet musikanter till 25. Nya instrument anskaffades och stämmorna utökades från 6 till 18. 1935 överlämnades ledningen till den då 22-åriga kornettisten Gunnar Borg, som sedan gjorde musikkåren känd i hela frälsningsarmévärlden. Gunnar Borg som var ledare när musikkåren som första kårhornsmusikkår 1954 genomförde "drömresan" till USA. Särskild support inför resan fick musikkåren av Erik Leidzèn, en av Sveriges mest kända armé kompositörer, som redan 1915 flyttade till USA. Erik Leidzèn var tillsammans med Richard Holz färdledare och även vid flera tillfällen gästdirigent. Resorna som gjordes i samband med påsken varade en hel månad. Bl.a. besöktes Washington DC, Rockford, Toronto och Philadelphia och företogs med flyg, tåg och buss 24 städer i USA och även Kanada besöktes. Ett stort tillfälle under USA-resan var en TV-inspelning för amerikansk tv. Detta media var vid denna tid ännu ganska ovanligt, möjligen fanns en tv i radiohandlarens skyltfönster. 1988 under ledning av musikmästare Torbjörn Cratz gjorde Tranås hornmusikkår den andra resan till

USA. Under 18 dagar i maj månad varade besöket och färdledare var då major Ingvar Fallström och i USA överste Stig Franzén. Flera städer som besöktes 1954 återkom också vid andra besöket bl.a. Rockford, Jamestown, Buffalo och New York. Särskilt stort var marschen i den årliga Tulpankarnivalen i staden Holland i staten Michigan. Paradgatan var sju km och kantades av fullsatta läktare hela vägen. Dom har gjort många resor i Europa. Under ca 115 år har Frälsningsarménsmusikår spelat på Kårens gudstjänster. Och möten men framför allt ett ansikte utåt i staden. Frälsningsarmén tågar på stan vissa lördagar och ibland under deras torg gudstjänster före och efter gudstjänsterna på söndag kvällar på sommaren. Lennart Hyland var en känd lyssnare på gudstjänsterna. Kåren startade 1896 med sex musikanter, fyra mässingstrumpet och två trummor. Horn musikkåren har haft 170 deltagare mellan åren 1896–2014. Agust Malmqvist hade tidigare spelat i en annan musikkår men fick nu uppdraget att uppöva några musikanter. David Boman spelade trummor. Musikkåren framträdde 1 februari år 1896 första gången vid en Kaffefest i gamla

armé lokalen vid Ågatan i Tranås. Det började egentligen i slutet av 1895, när kåren förvärvade fyra brassinstrument och två trummor. Lämpliga musikanter utsågs och i februari 1896 hade musikkåren sitt första framträdande. Redan sommaren 1897 började man marschera till torgmöten, söndagskolfester mm. Idag, drygt 110 år senare, marscherar de fortfarande till torget varje söndag under sommaren. Tjänstgöringen vid dessa tillfällen hör till de viktigaste uppgifterna musikkåren har. År 2009 är dom ca 25 man, (kvinnor) som träffas varje onsdag för att öva tillsammans med vår musikaliska ledare Lars Råsberg. Dom har en bred repertoar med både religiös och profan karaktär. Förutom tjänstgöring på kåren har dom konserter runt om i södra Sverige, dom har även turnerat i de flesta länder i norra Europa samt USA och Kanada. Rickad med band var Rickad Carlsson som spelade piano och hans söner Elias och Alfred som spelade trummor och elgitarr. Richard är gift med Jenny och har pojkar Alfred och Elias. Rickard jobbar som kårledare på frälsningsarmén med sin fru Jenny Rickard har arbetat som Musiklärare och haft musikaffär (Trelleborgs nya musik). Föreläsare och bloggare (musikrum Rickard). Hans intressen och hobby är att Musicera, inspelning, musikskapande, ljud, greja i verkstaden

och trädgårdsarbete. Dom har bott i Kävlinge och i Halmstad. Några av gängets covers kan man se och lyssna på Youtube och det hade produktionen bakom TV4:s "Sommarkrysset" gjort. De ringde och ville ha med vårt material för en hyllning till Eric Sadé. Då hade vi lagt ut "Manboy" och de ville att vi skulle spela in "Popular" också, Berättar Richard. De hade inte lång tid på sig, men efter två dagar fanns en inspelning som skickades upp till Stockholm. Det är en rätt avancerad låt, men killarna lärde sig den snabbt, säger Richard. På midsommardagen 2011 Visades inslaget i tv, och till och med avslutningen när grabbarna hälsar till Eric Sadé kom med i sändning. Richard kan spela piano/keyboard, gitarr, trummor, mandolin, ukulele, munspel och sjunga. Rickad gick ut musikhögskolan i Malmö 2008. Popular är Alfreds älsklingsång. Både han och Jenny är uppvuxna inom frikyrkan och faktiskt var Carola med på ett hörn när de blev ett par. Han spelade gitarr på en konsert med Carola i Malmö och Jenny var där och tittade och dom blev kära.

Erik Hagman.

Djurfakta

Afrikansk elefant

Tjurarna är enorma. Den största kan bli upp till fyra meter i mankhöjd och väga

cirka tio ton. De finns i Afrika.

Gul anakonda

De kan bli upp till fyra meter långa. Hanarna är mindre än honorna.

Gorilla

Mellan 140 och 195 centimeter lång. Väger mellan 90 och 350 kilo. Hanen är ofta större än honan.

Rådjur

Rådjuret är ett hjortdjur. Den är liten. Den största kan bli 75 centimeter i mankhöjd, närmare 1,5 meter lång och väga upp

till 36 kilo.

Rådjuret är idisslare.

Honan är rödbrun under sommaren.

På vintern är den gråare.

Hanen och honan är mycket lika varandra.

Skillnaden är att hanen har horn.

Han har hornen en stor del av året.

Rådjuret är ett däggdjur.

Hanen och honan är nästan lika stora.

Ko

Honan kallas ko, hanen tjur och ungen kalv.

En medelstor ko väger ca 600 kg – ungefär lika mycket som 10 människor

och har en höjd på ungefär 1,4 m över korset, lika hög som ett 10-årigt barn.

En tjur väger i genomsnitt drygt 900 kg – ungefär lika mycket som 15 människor.

Den högsta kon var 1,9 m i mankhöjd – lika hög som en lång människa.

Katter

Katten är ett rovdjur.

Det är ett däggdjur.

De äter kattmat, fisk, möss, kött och mycket annat.

Den största ra-

sen kan väga mer än 15 kilo.
Medelstora raser väger 2-4 kilo och är 23-25 centimeter i mankhöjd.
Den äldsta katten var 38 år gammal.

Indisk elefant

Den indiska elefanten är ofta aningen mindre än den afrikanska elefanten.

Tjuren kan väga upp till 6 t, kon upp till 4 t.

Tjuren kan bli omkring 3 m hög som störst. Kon kan bli runt 2,5 m hög.

Hajar

Den minsta hajarten är cirka 21 centimeter långa och väger mindre än 28 gram.
Den största arten kan bli cirka 19 meter

lång och väga ungefär 36 ton.

Tigerhajen är mycket glupsk.

Tigerhajen är i genomsnitt 325-425 centimeter lång, ibland upp till 7,5 meter.

Tigerhajen väger 425-700 kilo, ibland nästan 1 ton.

Hajar varierar mycket i storlek beroende på arten och åldern.

Vithajen är världens största rovfisk, kan bli 3-8 meter lång och väga 2-4 ton.

Lejon

Väger mellan 120 och 272 kilo som vuxen.

Mellan 1,6 och 2 meter lång utan svansen inräknad.

Mellan 2,2 och 3,5 meter lång med svansen inräknad.

Mellan 90 och 125 centimeter i mankhöjd.

Det finns två arter som lever idag.

Asiatiskt lejon och afrikanskt lejon.

Det fanns grottlejon förr.

De var mycket större och tyngre än dagens lejon.

Grottlejonet var ungefär 3,5 meter lång, 1,5 meter hög och vägde upp till 363 kilo.

Lejon är köttätare.

Hanen är större än honan.

Älg

Älgen är Sveriges största landdjur.

Den kan väga 800 kilo, i enstaka fall upp till ett ton.

Älgen kan bli 2,34 meter i mankhöjd och runt tre meter lång.

Den äter gräs och växter.

Älgen har stora horn.

Alla älgar, förutom honor, har horn.

Älgen fanns på mammutarnas tid.

Så de träffades.

I jämförelse var ullmammuten var omkring tre meter i mankhöjd och väga cirka fem ton.

Bit för bit

Vilket svenskt fotbollslag letar vi efter?

- 5 poäng:
Bildat 1907.
- 4 poäng:
Smygtitta ej på Facit.
- 3 poäng:
Tog SM guld 1972 och 1973.
- 2 poäng:
Hade Kopparvallen som hemarena.
- 1 poäng:
Ralf Edström och Tomas Wernersson spelade i detta lag.

Rätt svar finns på baksidan av tidningen.

Mats

Kronprinsessan Victoria

Viktoria föddes den 14 juli 1977 och är Sveriges kronprinsessa.

Hon är dotter till kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia samt äldre syster till prins Carl Philip och prinsessan Madeleine.

Hon gifte sig den 19 juni 2010 med Daniel Westling som då blev prins Daniel av Sverige och hertig av Västergötland.

Paret har två barn.

Dottern Estelle som är prinsessa av Sverige och hertiginna av Östergötland samt sonen Oscar som prins av Sverige och hertig av Skåne.

När Victoria föddes 1977 tillät successionsordningen endast manlig arvsrätt till tronen.

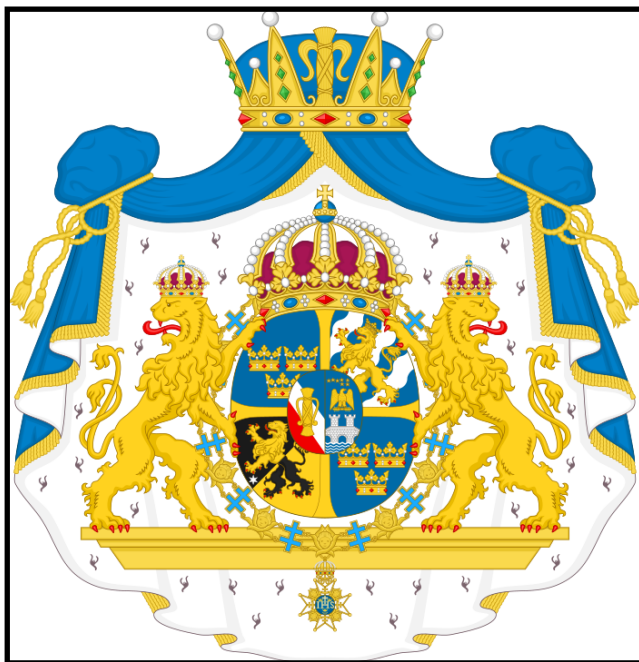
Men efter en ändring i denna grundlag blev hon Sveriges kronprinsessa den 1 januari 1980.

Hennes officiella titel är hertiginna av Västergötland. Den 14 juli firas hennes födelsedagen varje år på den så kallade Victoriadagen.

Kronprinsessan är den offentliga person i Sverige som åtnjuter det största förtroendet hos svenska folket.

Frankie Fouganthin, CC BY-SA 3.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>>, via Wikimedia Commons

Sodacan, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons

Källa: Wikipedia

Tobias T.

En vecka i Türkiye

Första dagen började med att bli väckt 04:30 av Adhan Böneutrop, som pågick i 5 minuter.

Efter att ha vaknat igen och ätit frukost gick man på upptäckfärd till Grand bassar (Kapalıçarşı) Hagia sophia (Ayasofya) och Blåa mosken (Sultan Ahmet camii) och en grekisk ortodox kyrka.

Efter att man hade sett och varit innanför de byggnaderna så gick jag till Topkapı Palace, det var där alla Sultaner och deras familjer levde efter Konstantinopels/Istanbul fall 1453.

Maten, sötsakerna och dryckerna jag åt och drack bestod mest av kebabrulle också kallat döner, Çiğ köfte, lahmacun som är en turkisk pizza, pide typ turkisk pirog, baklava, turkish delight (lokum) och bagels. Drickorna var

mest vatten, te och sen när jag åkte över till den asiatiska sidan så testade jag en vedervärdig dricka som bestod av tranbär, ingerfära och en saltgurka.

Under min resa besökte jag också Glata kulesi (Galata tornet) det är 7 våningar högt som tur så fanns det hiss upp och under hiss färden fick man se byggnads historia från medeltiden till nutiden. Väl uppe i tornet kunde man se hela Istanbul och i mitten av tornet så hade de en jättestor

modell av staden. Där köpte jag också en amulet som sägs ska skydda mot otur och ondska.

Efter jag hade varit uppe i tornet så begav jag mig mot ett militärmuseum. Jag tog en spårvagn till Taksim torget och gick omkring på en känd historisk gata som heter Istikala aveny som har en liten röd spårvagn och mängder med olika affärer som är perfekt för shopping av alla möjliga saker.

Det första man såg när man kom in i museet var flaggor från de 16 stora turkiska länderna/riken som fanns genom tiderna. Därefter gick jag vidare in i ett stort rum som var inriktat på självständighets kriget som ägde rum 1919-1923. Sedan så gick jag in i en sal där man såg hur Turkarna har emigrerat från östra Asien till det som idag är Turkiet. Det mesta i museet var från tiden då Ottmanska riket ägde rum, från 1200 talet till 1922. Där fick man se allt från fallet av Konstantinopel, medaljer, uniformer samt vapen. Vid tre tiden så blev det konsert på museet från Mehter bandet. Det är

världens äldsta militär band från 1200-talet upp till nu. Resten av tiden i Istanbul gick åt till långa promenader och att bara njuta av atmosfären, maträtterna och böneutropen.

John E.

Blå moskén

Galata Tornet

Tokapi Palace

Haga Sofia

Lahmacun

Pide

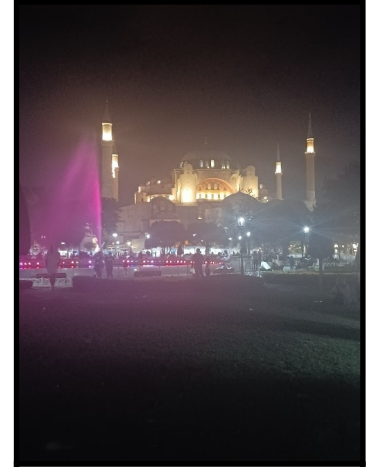
Çiğ köfte

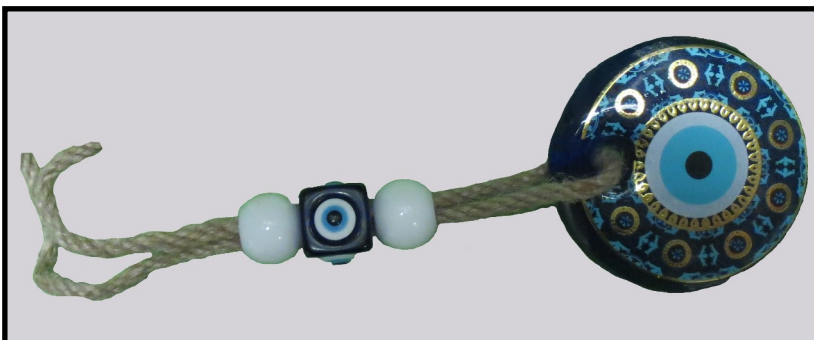
**Ataturk:
Grundaren av
det moderna
Turkiet.**

**Samtliga Sultaner som styr i
Turkiet**

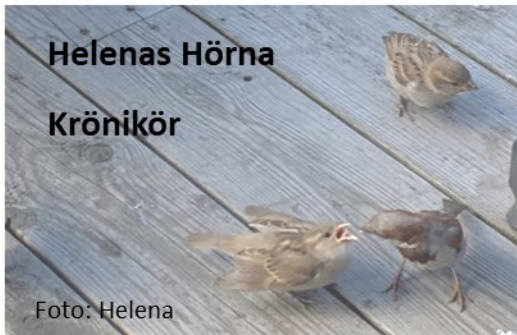
Haga Sofia på natten

Amulett som skyddar mot otur och ondska

Turkiskt Te

Helenas Hörna

Krönikör

Foto: Helena

Foto: Aida

TIPS NÄR STRESSEN GÖR DEJ ILLA

Försök vara **100% närvarande** i en aktivitet, t.ex

Håll i en isbit och känn när den smälter eller

känna vattnet på dina händer under rinnande vatten.

ANDAS MED MAGEN : **Andas in** när du räknar **till 3** och

Andas ut när du räknar **till 6**

Detta *går inte att lura kroppen*, fungerar bara när du är lugn.

FYLL PÅ MED VISDOM och **SKRATT** :

Avsätt 20 Minuter/dag :

Studera något som kan leda dig framåt i rätt riktning

läs en bok .. Se på roliga klipp..

KÄRLEK : Umgås med vänner du väljer med omsorg.

Vänner som du vet ger energi och inte tvärtom.

Försök att inte isolera dig för mycket.

Människor som tycker synd om oss hjälper oss sällan!

MAT: **Din kropp är inget annat än det du äter**

Börja bli mer medveten om vad du stoppar i dej och njut av god mat.

Välj med omsorg.

NATUR: Ge din kropp **promenader som Gåva**.

HUR MYCKET DAGSLJUS BEHÖVER VI?

30 Minuter varje dag på förmiddagen

Forskning har visat att 10 minuters dagsljus på morgonen motverkar att vi vänder på dygnet.

Jag vill inte vara ensam men ibland vill jag vara ifred.

LIVET BLIR MYCKET BEHAGLIGARE OM MAN:
INTE SÄGER ALLT MAN VET
INTE TROR PÅ ALLT MAN HÖR
NÖJER SIG MED ATT SMÅLE ÅT RESTEN

EN LYCKLIG MÄNNISKA?!

Se ditt misstag som något **värdefullt**

Logga ut från sociala medier och ge dig möjlighet att

Leva ditt eget **bästa Liv** istället för att leva genom andra.

Ta pauser, 5 minuter s vila kan räcka till att känna sig piggare .

Fokusera på **glädje** och tänk inte på det som gått fel.

Lev ärligt, försök vara sann mot dig själv.

Lögner orsakar stress och ångest.

Lägg fokus på dina egna **framsteg**, jämför dig inte med andra.

Jag ställer alltid två alarm på klockan

Ett för den personen som jag vill vara och

Ett för den personen som jag är.

Jag kan ångra att jag inte reste mer

Jag kan önska att jag inte misskött min hälsa

Men det är **INGEN** som nämner sitt utseende när de ligger på dödsbädden.

SCP-457 (Burning man)

Object Class: Euclid/Potential Keter

På alla punkter och syften verkar SCP-457 vara en kännande varelse som består av lågor. SCP-457:s faktiska sammansättning är okänd och har visat sig vara osynlig och oupptäckbar på alla kända sätt, men formas av lågorna den producerar och antar ofta en människoliknande form om den ges tillräckligt med bränsle för att anta den storleken. SCP-457:s mest rudimentära form verkar vara en låga, jämförbar i storlek med en tändsticka. I denna form har SCP-457 endast de enklaste direktiven och visar inga tecken på att vara ovanlig jämfört med någon annan låga utöver en benägenhet att plötsligt flimra för att bränna människohänder och förmågan att "hoppa" till mer brandfarliga material eller andra lågor. Som den sedan assimilerar i sin totala form.

När SCP-457 växer sig större kan den anta mer komplexa former och dess intelligens

växer med dess storlek

SCP-457 ska förvaras i en 5 m x 5 m kammare med inte mindre än 22,9 cm (9 tum) kumulativ brandsäkring via olika material (asbestcement, perlitskivor) på alla ytor och ett sprängsäkert observationsfönster med nödsprängskärm installerad. Öppningen till kammaren ska bestå av minst två temperaturkontrollerade och lufttäta kammare som kan tätas i nödfall. SCP-457:s kammare bör hållas vid hög luftfuktighet med ett dräneringssystem installerat i golvet, samt ett immande sprinklersystem installerat och igång konstant, och nödslangor som kan ha ett vattentryck på minst 2,1 MPa (300 psi). SCP-457 tillåts en liten struktur på väggen i sin kammare som förblir vattenfri, men tillåter bara minimalt skydd och bevarande av formen.

Källa: <https://scp-wiki.wikidot.com/>

Erik S.

SCP är en fiktiv hemlig organisation som är uppbyggt genom ett internet community.

Mer finns att läsa på: scp-wiki.wikidot.com

John Cleese

”Men hur som helst”

Forum förlag (2014)

Någon gång under åttiotalet såg jag en riktigt rolig serie på Sveriges television. Det var Pang i bygget eller Fawlty Towers som den heter på engelska. En brittisk komedi om ett hotell där dårskap och andra absurda händelser utspelar sig i en något krystad miljö. Serien är från 1975 till 1979, skriven och skapad av John Cleese och Connie Booth, Connie skulle sedermera bli hans hustru.

John Cleese föddes den 27 oktober 1939 i Upphill, en liten by söder om Weston-super-Mare.

Den 14 augusti 1940 bombade tyska plan Weston-super-Mare. Familjen valde att två dagar efter den första räden flytta till en pittoresk liten by i Somersset som hette Brent Knoll.

Johns mor var av den sorten att hon var rädd för det mesta. En gång sammanställde han en lista över sådant hon var rädd för. Allt från lågt flygande flygplan till klämtande dörrklockor och speciellt personer med albinism eller lapp för ögat.

Vid första världskrigets utbrott sensommaren 1914 försökte fadern ta värvning.

På grund av fjärde raden på optikerns bokstavstavla fick han inte godkänt. Han försökte igen lite senare. Han bad mannen före honom att memorera sista raden och tala om för honom hur den löd på vägen ut. Draget gjorde det möjligt för honom att ansluta sig till slakten i Frankrike. Vid krigets slut 1918 började han jobba som säljare av sjöförsäkringar på ett stort brittiskt bolag som hette Union of Canton. Han började således leva ett ganska flott liv.

Eftersom Reg Cleese såg mycket presentabel ut och hade rätt uttal samt ett belevat sätt och var kvick och rolig började han umgås med medelklassmänniskor från ”fina” internatskolor och ibland rent av med några riktiga snobbar.

Åter till John. Han gick på St Peters pojkskola. Den sociala kompetensen var dålig. John hade fått för sig att han skulle bli populär om han sparkade andra pojkar i baken och

han hade också en annan överlevnadsstrategi; ibland sa han saker som fick de andra pojkarna att skratta. Det var ett medvetet val för att avstyra mobbning.

Tiden går och 1953 får han matematikstipendium. Han föreslogs för ett latinstipendium, men lyckades inte få det.

John Cleese tror själv att tiden på St Peters pojkskola på ett barnligt sätt var den lyckligaste tiden i hans liv. Han var till och med kapten för cricketlaget.

När han var fjorton år var föräldrarna glada att sätta honom på Clifton College, en ”fin skola” och de var dessutom stolta över den antydning till social rörlighet uppåt som detta implicerade.

Cleese börjar bli accepterad och han får riktigt bra kamrater och deras uppsluppna, nyfikna och bussiga påhittighet plockar fram en motsvarande livad sida hos honom.

Han gillade bäst läraren ”Jumper” Gee. Han hade stridigt i båda världskrigen. Han skulle egentligen undervisa i engelska, men han tappade alltid tråden och kunde berätta fantastiska historier, bland annat en alldeles särskild anekdot som långt senare skulle få stor betydelse för John. Tydligen var det så i antikens Rom, sa han, att det ibland anordnades brottningsmatcher efter middagen, i syfte att underhålla gästerna, och en gång tampades två kämpar så tätt att de blev intrasslade i varandra. En ljudlig smäll hördes, och den ene brottaren meddelade att han brutit armen. Domaren ingrep för att sära på de två männen, sa till den andre att han hade vunnit - och insåg att han var död. Enligt ”Jumper” var sensmoralen: ”Om du inte ger dig kan du inte bli besegrad.”

Historien inspirerade Cleese fjorton år senare till att skriva den scen i *Monty Pythons galna värld* där den svarte riddaren vägrar att ge upp, inte ens efter att hans armar och ben har huggits av.

Joakim Becker

Timothy Dexter

Tur. Vissa av oss har inte så mycket tur i livet. Varje jul och nyår spelar jag förgäves på BINGO-lottos uppesittarkväll – allt jag nånsin vunnit var en ny lott på julafton, vilket visade sig vara en halv uppesittarlott till nyår eftersom de kostar dubbelt. Stryktips? Jag vill inte ha stryk, bara tips! Hästar? Fick fem i rad en gång. Med noll kronor som utdelning. Den som har tur behöver inget vett lyder ett ordspråk. Kanske är det bristen på vett som gjorde just Timothy Dexter till en sån framgångsrik affärsman.

Dexter föddes den tjugooandra januari 1747. Vid åtta års ålder bestämde sig lille Timothy att skolan inte var något att ha, möjligtvis var han redan då en ambitiös liten pojk eller helt enkelt bara för dum för skolan. Efter en ödmjuk start som gödselskyfflare på en bondgård klättrade han hämningslöst på den sociala stegen tills han uppnådde en bekväm position som lärling hos en garvare vilket i sin tur tillät honom att starta upp sitt egna garveri. Att skala djur är rätt lönsamt i sig men han såg även till att göra det rätta för en streber och gifte sig med en rik änka.

I ett försök att lisma in sig hos stadsbefolkningen lyckades han efter en kampanj av tjugatiga brev få ett offentligt ämbete som "rådjursinformatör". Arbetsuppgifterna var att informera stadsborna ifall ett rådjur närmade sig, något som aldrig hände under hans ämbetsperiod – sista skymten av ett rådjur hade varit nitton år innan han åtog den ärofyllda titeln.

Runt omkring sig såg Dexter hur mäktiga affärsmän tjänade pengar på marknaden. Under det amerikanska frihetskriget tryckte kontinentalkongressen lite för mycket pap-

James Akin, Public domain, via Wikimedia Commons

persvaluta vilken därefter blev i princip värdelös. Som den store filosof han var spenderade han all av sin och fruns förmögenhet på denna till synes värdelösa valuta för några cent per dollar i hopp om att den skulle öka i värde. Vilket den inte gjorde... men däremot kunde man under 1790-talet lämna in valutan mot obligationer – något som gjorde Dexter snuskigt rik. Det blev starten på hans osannolikt framgångsrika affärer.

Bra (?) Affärer

Med pengar i hand var det nu dags att beblanda sig med Newburyports överklass. Tyvärr var inte sistnämnda ömsesidigt intresserad av att umgås med en excentrisk analfabet som lyckats driva in pengar genom vad som verkade ren tur. Istället gjorde Dexters nya "vänner" sitt bästa för att sabotera för honom.

Just sabotage verkade vara populärt bland den lokala överklassen som hade blivit rika genom fribyteri, ett slags lagligt sjöröveri som med tillåtelse av staten attackerade fientliga fartyg.

På engelska finns det ett talesätt som lyder "att sälja kol till Newcastle" eftersom mycket kol producerades just där. Antagligen hade inte Dexter hört talas om detta talesätt för det var just det han gjorde efter att ha fått "snälla tips" från sina överklasspolare. Det de inte visste var att Dexter hade just turens gudinna Fortuna på sin sida – när hans lass av kol väl anlände till Newcastle hade gruvarbetarna gått i strejk och det var för första gången brist på kol. Vilka fantastiska tips han fick av sina gelikar hemma!

När han till mångas förtret, ännu rikare, återvände till Newburyport fortsatte försöken till sabotage. Denna gång tipsades han om att sälja fyrtio tusen sängvärmare till Västindien. För de flesta är det självklart att sängarna på tropiska öar inte är särskilt kalla och när ett lass med konstiga stekpannor anlände visste de aningen förvirrade öborna inte vad de skulle använda det till. Men efter lite justeringar såldes pannorna som slevar till sockerindustrin. En annan historia berättar om när en man talade om för Dexter att alla valar höll på att dö ut. Dexter köpte genast alla valben vilka såldes till stor förtjänst. Han sålde även nattmössor i ull till afrikanska Guinea, biblar till Västindien och handskar till Polynesien. Förtjänsterna visade sig så osannolikt lyckade att köpmännen blev mistänksamma och tvekade att sälja sina varor till Dexter. Det verkade ju som allt mannen köpte snart ökade i pris.

För åskådare (och Dexter själv) verkade det som mannen kunde sälja vad som helst. Under ett stadsmöte i Newburyport kunde folket inte enas angående alla kringströvande hem-

lösa katter. Ena sidan ville klubba ihjäl dem. Andra sidan ville ha kvar sina kattpolare. Dexter ville tjäna pengar! Dagen därpå annonserade han efter katter i tidningen. Han lovade att de skulle bli väl behandlade, vilket de antagligen blev – av tacksamma lagerarbetare i Karibien. Var Dexter medveten om att odlingarna i området var under belägring av möss? Kanske, vem vet. Allt vi vet är att han räddade Newburyport från dess egen belägring av katter samtidigt som han gjorde en förtjänst.

1776 Flyttade han till en herrgård i Chester, New Hampshire där han krönte sig själv till kung. Som självutnämnd kung tog han sig friheten att utträta sin makt över pöbeln, som vägrade underkasta sig sin nye härskare. En statskupp anordnades; beväpnade med hästpiskor stälpte pöbelhoppen Dexters regim.

Övertygad om sin egen överdådighet krävde han nu att de besuttna rikemännen skulle acceptera honom som det geni han var. Med en massiv förmögenhet vände han från att tjäna pengar till att slösa pengar. Han gav frikostigt till fattiga och kyrkan. Herrgården där han bodde var något av en turistattraktion – det som en gång varit en praktfull kåk var nu vandaliserad på det mest osmakliga sätt. På taket byggdes kupoler samt en staty av en guldörn.

I trädgården placerade han mellan fyrtio till femtio styck fyra meter höga trästatyer av historiska individer som Napoleon, George Washington och självfallet Timothy Dexter själv. Texten på hans egen staty löd: "I am the first in the East, the first in the West, and the greatest philosopher in the known world.". När konstnären skulle gravera "Frihetsdeklarationen" på Jeffersons staty ville Dexter ha det ändrat till "Konstitutionen". Konstnären gjorde ett försök till protest men ändrade sig snabbt efter ett pistolskott. Han

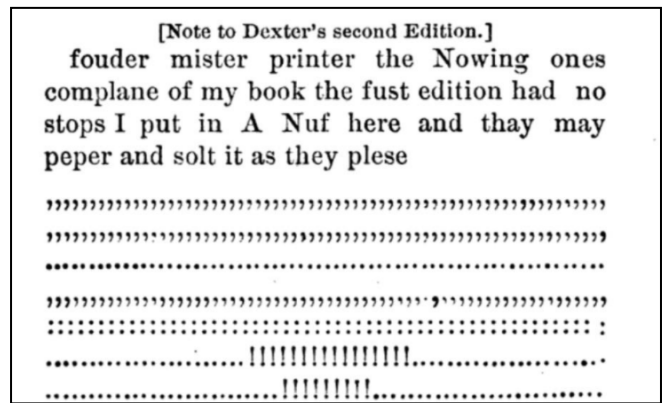
hade ett stall fullt med hästar vilka fick dra en prålig, färggrann vagn prydd med Dexters egna vapensköld. I förbipasserandes ögon liknade huset "sinnessjukt julpynt".

Inte bara hemmet vittnade om mannens excentriska hybris. Tjänarna beordrades att tilltala honom som "Lord Timothy" och en gång iscensatte han sin egen begravning för att se vilka som dök upp. Efteråt chockades de cirka tre tusen i olika grader sörjande gäster av gråt från köket där Dexter spöade upp sin fru med en käpp eftersom han ansåg att hon inte gråtit tillräckligt. Sonen däremot lyckades tack vare alkoholens krafter gråta tillfredställande mycket.

En gurka för de vetande

1802 skrev Dexter sitt magnum opus, en slags blandning av självbiografi och osammanhängande svammel kallad "A Pickle for the Knowing Ones". Boken i sig är bara 32 sidor men den knappt begripliga stavningen tillsammans med bristen på styckesindelning, skiljetecken eller grammatik förlänger lästiden märkvärdigt. I boken som delades ut gratis smeker Dexter hämningslöst sitt ego samt klagar över sin fru, politiker samt kyrkan i vad som påminner om ett psykiskt experiment för litteraturhistoriker. I boken påstod Dexter att det som Förenta Staterna behövde var en kejsare, en roll som han ödmjukt erbjöd sig fylla. Författaren Irving Wallace beskrev boken som "ett egoistiskt, påstridigt, grovt försvar av Dexter, av Dexter, mot alla "Enemies" som var anti-Dexter."

Poeten Oliver Wendell Holmes Sr. uttryckte sig positivt om boken i The Atlantic 1890 med: "Jag är rädd att Mr. Emerson och Mr. Whitman måste överlämna sitt anspråk på litterär självständighet till Lord Timothy Dexter, som inte bara lärde sina landsmän att man inte behöver ta sig till Herald's College

Kanske något att lägga till i slutet av alla mina framtida artiklar? Utdrag från andra utgåvan av Dexters bok, här ser ni även den... Intressanta stavningen. Blir man sugen på att läsa hela boken är den tillgänglig som gratis e-bok på internet.

för att verifiera sina adelstitlar, utan även att de är fria att stava precis som de känner, och att skriva utan att behöva besvära sig med punkter av några slag."

När allmänheten började kritisera bristen på skiljetecken utgavs en andra utgåva som passiv-aggressivt inkluderade en sida full av skiljetecken som läsarna uppmanades att "peppra och salta som de vill". Läsarna av boken var inte lika övertygade om hans storhet utan blev istället övertygade om hans galenskap. Särskilt när bokens framgång gjorde att han anställde en "poet" (vid anställningstillfället sålde han fisk och pornografi på torget) vars uppgift var att skriva dikter om Dexters storhet. På huvudet bar han likt romare en lagerkrans.

Självbiografen var inte den första gången Dexter publicerats. Han skickade även in brev till tidningar vilka i hans egna ögon "underhöll befolkningen med de komiska uppljudningarna av Lord Dexters geni". En gång när hans persikoodling blivit rånad skrev han en artikel som endast den mest ilskne och persikosugne kunnat komponera. Han beskrev hur dessa "djärva, ohyggliga, ondskefulla, skamliga, orädda, nattvandrande, trädgårdsbesudlande, omogna, persikostjälände busar, Djävulens avkomma och Satans ungar, ofta,

skurkaktigt och tjuvaktigt samlades i min trädgård, rökte pipa, slogs, svor, busade, jagade ankägg, och många andra skandalösa och olagliga handlingar vilka min blygsamma penna inte klarar av att beskriva” skulle jagas av både vanliga och hedniska gudar samt Dexter själv över hela världen tills de lämnade tillbaka hans ägodelar. Om några av dessa ”tjuvar, vagabonder, slappkäftade, strömmingrensade, tunnmagade plebejer” vågade närma sig markerna skulle han personligen ”släpa dem till Karon som skulle föra deras själar över floden Styx där de skulle överlämnas till den Kunglige Ärkedjävulen Lucifer, som skulle koka dem i sin kittel, släpa dem i Kaukasus svavel och sedan för evigt rosta dem i Etnas krater”.

Efter hans död (på riktigt denna gång) 1806 sålde frun alla gräsliga möbler, guldkulor samt många av statyerna. Hon dog och efter sig lämnade de en halvgalen son och en helgalen dotter. Ändå är det minnet av Timothy

som överlevt de alla. Var denne herre galen eller genial? Är alla historier om honom sanna? Kanske inte – men det är ju bra mycket roligare att tro det. Wallace påstod att Dexter blev förmögen på ”nykterhet och bakfylla”. Han drack aldrig under förmiddagen och gjorde aldrig affärer på eftermiddagen.

Här kommer en dikt:

*I Newburyport bodde en man med otrolig tur
Han kunde ett skepp med katter till Karibien
skicka*

*Sålde kol till Newcastle och fejkade sin egen
begravning*

*Men han var ingen höjdare på stavning
Skrev en bok där punkter du själv fick pricka*

John H. Bufford, Public domain, via Wikimedia Commons

Referenser:

[www.theatlantic.com/magazine/
archive/1890/09/over-the-teacups/634867/](http://www.theatlantic.com/magazine/archive/1890/09/over-the-teacups/634867/)

Brooks, R.B. (2022). *Timothy Dexter House in Newburyport, Massachusetts*. History of Massachusetts Blog. Hämtad 18 December 2023 från <https://historyofmassachusetts.org/timothy-dexter-house/>

Emelie B.

Dexter, T. (2013). *A Pickle For The Knowing Ones*. Project Gutenberg. Hämtad 18 december 2023 från <https://www.gutenberg.org/files/43453/43453-h/43453-h.htm>

Knapp, S. (1858). *Lord Timothy Dexter*. Historic Ipswich. Hämtad 18 december 2023 från <https://historicipswich.net/2021/03/26/lord-timothy-dexter/>

Knapp, S. (1858). *Life of Lord Timothy Dexter*. Boston, J. E. Tilton and co. Hämtad 18 december 2023 från <https://archive.org/details/lifeoflordtimothoinknap/page/n7/mode/zup>

Perley, S. (1903). *The Essex Antiquarian Volume VII*. Salem, Mass., The Essex Antiquarian. Hämtad 18 december 2023 från <https://historicipswich.files.wordpress.com/2023/09/timothy-dexter-essex-antiquarian.pdf>

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2023). *Timothy Dexter | Biography, A Pickle for the Knowing Ones, Fake Funeral & Facts*. Encyclopaedia Britannica. Hämtad 18 december 2023 från <https://www.britannica.com/biography/Timothy-Dexter>

Timothy Dexter, the Ridiculous Millionaire Who Sold Coals To Newcastle. (2023). Hämtad 20 december 2023 från <https://newenglandhistoricalsociety.com/timothy-dexter-ridiculous-millionaire-sold-coals-newcastle/>

Wendell Holmes, O. (1890). *Over the Teacups*. The Atlantic. Hämtad 18 december 2023 från <https://web.archive.org/web/20221104142117/https://>

CHILI

Chili är ett samlingsnamn för flera arter av släktet ***Capsicum***.

De mest kända är paprika , habanero och tabasco
Men det finns tusentals varianter av ***Chili***.

Chilin har använts i tusentals år .

Dess "hetta" mäts i ***kapsaicin*** och för att mäta styrkan använder man ***scovillegrader***, en vanlig paprika ligger på skalan 100, den starkare jalapeñon mäter upp till 8 000.

Carolina Reaper, Världsrekordchilin kan nå upp till 2 200 000 ***scovillegrader***.

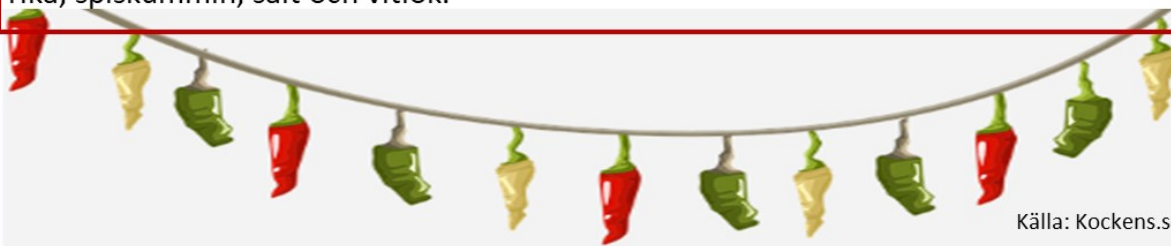
OM DET BLIR FÖR STARKT

ÄT ELLER DRICK NÅGOT FETT

Fettet löser upp kapsaicinet och lindrar den brännande känslan!

Chilipeppar och chili flakes är gjorda av rena frukter.

Chilipulver är en blandning av mald chilipeppar och andra kryddor som oregano, paprika, spiskummin, salt och vitlök.

Källa: Kockens.se

Rätt svar bit för bit: Åtvidabergs FF